

BulleTIn.

číslo 1



CO BYL PROJEKT SPEAK UP? KDO HO MĚL NA STAROSTI A CO PRO FUNGOVÁNÍ
TRANSPARENCY INTERNATIONAL ZNAMENAL? PŘEČTĚTE SI INFORMACE,
ROZHOVORY I O AKTUÁLNÍM DĚNÍ V TI.

ÚVODNÍ SLOVO DAVIDA ONDRÁČKY



PRO NAŠE KLUBAŘE (INDIVIDUÁLNÍ I FIREMNÍ PODPOROVATELE) JSME PŘIPRAVILI BULLETIN, KTERÝ BUDE PRAVIDELNĚ PŘIBLIŽOVAT NAŠI ČINNOST V JEDNOTLIVÝCH OBLASTECH. PRVNÍ ČÍSLO SE VĚNUJE NAŠÍ PRÁVNÍ PORADNĚ A FORMĚ, JAKOU ZPRACOVÁVÁME A ŘEŠÍME KORUPČNÍ KAUY. KONKRÉTNĚ VYCHÁZÍ Z PROJEKTU S NÁZVEM SPEAK UP, KTERÝ SE ZAMĚŘOVAL NA PRÁVNÍ POMOC OZNAMOVATELŮM A ZVÝŠENÍ OCHRANY WHISTLEBLOWERŮ, COŽ JE JEDNA Z PROGRAMOVÝCH PRIORIT TRANSPARENCY INTERNATIONAL.

SLOUPEK: JAN VYKICKÝ, SPOLUZAKLADATEL TI

JAN VYKICKÝ JE SOUDCEM NEJVYŠŠÍHO SPRÁVNÍHO SOUDU ČR A ČESTNÝ PREZIDENT SOUDCOVSKÉ UNIE. JAK VIDÍ Z POZICE SPOLUZAKLADATELE ČESKÉ POBOČKY TI KORUPCI V JEJÍ OBEKNOSTI A DŮLEŽITOST OBČANSKÉ SPOLEČNOSTI?



Jedním z výrazných rysů období velkých společenských změn bývá většinové překonání dualismu MY a ONI. Protagonisty bývají osobnosti reprezentující vůli, přání, potřebu většiny. Bohužel se jedná o vzepětí dočasné. Jakmile společnost do-sáhne určitého stupně změny (jakého, to si netroufna na malém prostoru tohoto úvodníku ani naznačit, neboť jde o velmi složitý sociologický fenomén), a není jasné, proč to nestačí, přichází opět většinová fáze ztráty společné motivace provázená zesilováním subjektivních preferencí. Lídry se stávají jiní lidé. Důsledkem je návrat dualismu MY a ONI. MY se – za určitých okolností – ovšem trápíme podezřením, že by to tak být nemuselo.

Máloco má tak zničující potenciál jako korupce. Musíme si přitom uvědomit, kolik tváří taková korupce má, abychom pochopili, že dokáže zdeformovat každý myslitelný proces. Korupce sílí v prostředí nedůvěry a podezíravosti, strachu, přitímí, nepotismu, bujení různých subkultur chamtivců, exhibicionistů. Společnost rozdělená podle schématu MY a ONI, toť hotové eldorádo korupce.

Za fasádou tzv. odbornosti, často ovšem pouhé informační nebo kompetenční výlučnosti, probíhají děje, které nás stojí mnoho peněz, ale především komplikují naši budoucnost. Korupce hrubě škodí drtivě většině společnosti, tudíž boj s ní je v zájmu této většiny. Nic nenásvědčuje tomu, že by korupci mohl zastavit kdokoli jiný než MY, zkrátka „obyčejní“ lidé, jak jsme často nazýváni těmi zřejmě „neobyčejnými“ zástupci všeho druhu. Lidé by neměli podceňovat svou schopnost rozeznat chybu v prostředí, které důvěrně znají. Tam bývají často největšími odborníky. Velmi často jsou první, kdo odhalí pochybnosti o zákulisí fungování různých systémů.

Ve spolupráci s organizacemi občanské společnosti se ovšem musíme učit, jak zacházet s našimi autentickými poznatky a zkušenostmi s korupčními praktikami všeho druhu. Aby se z dobré myšlenky nestalo paralyzující udavačství.

Projekty práce s oznamovateli a oběťmi korupce a jejich ochrana patří k cenným příspěvkům na cestě třeba opět k překonání dualismu MY a ONI.

O PROJEKTU SPEAK UP

KAŽDODENNÍ KONTAKT S OBČANY A JEJICH PROBLÉMY UMOŽŇUJE **TI** ZÍSKAT PŘEHLED O STAVU KORUPCE V ČESKÉ REPUBLICE, A DÍKY TÉTO PRAKTICKÉ ZKUŠENOSTI SE PAK SOUSTŘEDIT NA ŠIRŠÍ ADVOKAČNÍ ČINNOST A DOSAHOVÁNÍ SYSTÉMOVÝCH ZMĚN. CÍLEM PROJEKTU JE PODPORA A ZVÝŠENÍ POVĚDOMÍ OBČANŮ V SOUVISLOSTI S POSKYTOVÁNÍM BEZPLATNÝCH PRÁVNĚ PORADENSKÝCH SLUŽEB PRO OBČANY, KTERÍ SE SETKALI S KORUPČNÍM JEDNÁNÍM A POTŘEBUJÍ POMOC S PRÁVNÍ ORIENTACÍ VE SVÉ SLOŽITÉ SITUACI.

POŘÁDÁME **VEŘEJNÉ DEBATY** O MÍSTNÍCH PROBLÉMECH SPOJENÝCH PŘEDEVŠÍM S HOSPODAŘENÍM S VEŘEJNÝMI PROSTŘEDKY PO CELÉ ČR

MŮŽEME
ZAJISTIT
NEPŘETRŽITÉ
FUNGOVÁNÍ
PRÁVNÍ PORADNY
TRANSPARENCY
INTERNATIONAL

**DÍKY PROJEKTU
SPEAK UP**

POSKYTUJEME
PODPORU
WHISTLEBLOWERŮM
JAK Z VEŘEJNÉHO,
TAK ZE SOUKROMÉHO
SEKTORU

JSME ROZŠÍŘILI NAŠE ŘADY
KVALIFIKOVANÝCH PRÁVNÍKŮ



ROZHOVOR

*Helena Joachimsthalerová
právníčka Právní poradny TI*

HELENA JOACHIMSTHALEROVÁ VEDLA PO DVA ROKY JEHO TRVÁNÍ PROJEKT SPEAK UP. PROTO VÁM S NÍ PŘINÁŠÍME ROZHOVOR, KTERÝ VÁM NABÍDNE DETAILNĚJŠÍ VHLED DO JEHO FUNKOVÁNÍ. OD 1. 6. 2015 PRACUJE HELENA JOACHIMSTHALEROVÁ NA MINISTERSTVU DOPRAVY ČR

CO JE PROJEKT SPEAK UP?

Hlavní myšlenka obsažená i v názvu projektu je, že nemáš zůstat mlčet, ale korupci reportovat a začít ji řešit. A pro nás to byla skvělá možnost, jak tuto myšlenku moci podporovat i naší činností.

JAK BYL PROJEKT FINANCOVÁN?

Pod hlavičkou Programu prevence a boje proti kriminalitě Evropské komise ho financovalo Generální ředitelství pro vnitřní věci v rámci programu ISEC. Byli jsme jedním ze šesti projektových partnerů, roli hlavního příjemce měla berlínská centrála TI. Společně s námi se projektu účastnily právní poradny z Litvy, Maďarska, Lucemburska, Řecka a Irska. Projekt trval dva a půl roku.

V ČEM BYL PROJEKT PŘÍNOSNÝ?

Umožnil nám věnovat se aktivitám, kterým se primárně věnovat chceme,

a mohli jsme si sami zvolit, které z nich pro nás budou klíčové. Nejednalo se jen o poradenství, ale například i o veřejné debaty – taková regionální činnost je oproti jiným činnostem TI naše specifikum. Projekt nám umožnil profesionalizovat se. Věděli jsme, že budeme mít dva roky stabilní příjem, a mohli jsme udržet stálou personální sestavu. Také jsme posílili vztah s berlínským sekretariátem a naučili jsme se více sdílet potřebná data a rady k fungování. V ostatních zemích mají spoustu dobrých nápadů.

CHYSTÁ SE PODOBNÝ DLOUHODOBÝ PROJEKT?

Na podporu právní poradny se těžko shání peníze, my naštěstí stabilně získáváme grant z Ministerstva vnitra ČR, který kryje přibližně třetinu nákladů. To u kolegů v zahraničí není úplně zvykem. Na evropské úrovni navazující

projekty jsou, ale už se soustředí na jiné země.

Často nás kontaktují lidé, protože jsme považováni za jednu z nejstabilnějších a nejlépe fungujících poraden.

Jezdí k nám kolegové ze zahraničí na Experience Exchange pobyty. Nejčastěji se nás ptají, jak se nám daří tak dlouho a stabilně držet úroveň poradny v takové kvalitě. My jen kroutíme hlavou a odpovídáme, že máme štěstí – podporuje nás stát.

JAKÉ JSOU VÝSTUPY PROJEKTU?

Za dobu projektu kontaktovalo právní poradnu celkem 1312 lidí. Ze stovek kauz, které se řešily, skončilo pouhých 11 neúspěchem. Podle našich dat přicházely podněty od svědků, přibližně o třetinu méně kontaktovali poradnu přímo oběti a přibližně sto podnětů je řazeno do kolony tzv. whistleblowerů. ➡

NAŠE PORADNA OSLAVÍ LETOS 10 LET. V ROCE 2007 BYL ZAHÁJEN PROVOZ PROTİKORUPČNÍ HORKÉ LINKY. ŠLO O LINKU FINANCOVANOU A PROPAGOVANOU STÁTEM, NA STAROST JI MĚLI PRÁVNÍCI TI. PROJEKT ALE NEBYL DOBŘE ZORGANIZOVANÝ A NASTAVENÝ, LIDÉ NEVĚDĚLI, K ČEMU PŘESNĚ MÁ LINKA SLOUŽIT, A PRÁVNÍ PORADNA BYLA ZAHLCENA TELEFONÁTY RŮZNÉ RELEVANCE. OD TÉ DOBY SE BOJÍME VĚTŠÍ REKLAMY A JSME NADŠENI, ŽE VELKÉ PROCENTO PODNĚTŮ UŽ MÁ SMYSL.

Naše poradna oslaví letos 10 let. V roce 2007 byl zahájen provoz protikorupční horké linky. Šlo o linku financovanou a propagovanou státem, na starost ji měli právníci TI. Projekt ale nebyl dobře zorganizovaný a nastavený, lidé nevěděli, k čemu přesně má linka sloužit, a právní poradna byla zahlcena telefonáty různé relevance. Od té doby se bojíme větší reklamy a jsme nadšeni, že velké procento podnětů už má smysl.

Nastoupila jsem před dvěma lety a osobně mám dojem, že se situace pořád zlepšuje. Stále větší procento klientů, kteří se na nás obrací, má relevantní podněty, zná naši působnost. Lépe nás informují a sami jsou lépe informovaní o svých i našich možnostech. Myslím si, že propagace naší činnosti, například tiskové konference, přispívá k osvětě. Snažíme se klienty podpořit v aktivním občanství a v tom, aby co nejvíce kroků podnikli sami.

Kromě letáčků a naší účasti na různých seminářích jsme měli například internetovou reklamu, která se objevila na specifických webech. Na e-zakazky.cz, tedy na stránkách pro zadávání veřejných zakázek, dále v internetové verzi Moderní

obce, časopisu pro lidi se zájmem o místní samosprávu, zastupitele. A například dotazů a podnětů k veřejným zakázkám chodí čím dál víc, což nám vyhovuje, protože jsou to většinou případy dobře právně uchopitelné s jasně vymezenými pravidly.

JAK PROBÍHALA MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE NA PROJEKTU?

První meeting se odehrál v Berlíně. Pak jsme se setkali ještě v Litvě, kde byli všichni projektoví partneři včetně berlínského sekretariátu, a u nás v Praze, což jsme organizačně zaštiťovali my. Já osobně moc organizační typ nejsem, bylo to náročné, ale nakonec se vše povedlo. Každé setkání bylo věnováno určité části projektu. Při úvodním meetingu jsme řešili hlavně základní kameny projektu, například jednotnou databázi, která umožňuje přenášet data o tom, jaké oblasti jsou nejvíce postiženy korupcí, jaký typ klientů se na nás obrací atd. Na druhém setkání jsme se zahraničními experty řešili propagaci projektu. Radili nám, jak pojmout kampaň a prezentovat výsledky naší práce. Pražské setkání

se odehrálo až v druhé polovině projektu a zaměřilo se na udržitelnost obecně, protože s tím mají všechny právní poradny problém.

DÁ SE NA ZÁKLADĚ REPORTOVANÝCH ČÍSEL A ZKUŠENOSTÍ OSTATNÍCH PROJEKTOVÝCH PARTNERŮ ŘÍCI, JAK SI STOJÍ NAŠE PORADNA V MEZINÁRODNÍM SROVNÁNÍ?

Naše právní poradna funguje už dlouho, kdežto mnoho ze zahraničních raden se teprve otevírá nebo funguje pouze krátce. Například řecká poradna byla založena nově, udělali jí obrovskou mediální kampaň a v prvních dnech přijímali až padesát telefonátů denně, mají obrovské množství podnětů. Ale je otázkou, zda mají dostatečně profesionální tým, který se s takovým množstvím vypořádá. Pokud by všechny podněty byly relevantní, jde o práci pro desítky právníků.

Jsme rádi, že se nám přes některé překážky povedlo vybudovat kvalitní a stabilní tým s dlouhodobou zkušeností.

MINUTY TI

LOBBING



HAZARD A REGULACE



V září tohoto roku spustila Transparency International Česká republika, v. o. s. ve spolupráci s reklamní agenturou HAVAS Worldwide informační kampaň #Zapíšej. Cílem kampaně je vytvořit podmínky pro přijetí nejlepšího možného zákona na ochranu whistleblowerů. Whistlebloweri odhalují zásadní pochybení, která mohou

ovlivnit životy nás všech. Často jsou za to neoprávněně postihováni a prostředky pro jejich obranu jsou nedostačující. Vrcholít bude kampaň předáním výzvy s podpisy premiérovi ČR, který se se svou vládou zavázal zákon přijmout. TI ve výzvě deklaruje, které náležitosti by měl zákon splňovat. www.zapiskej.cz

#ZAPÍŠKEJ

KLUBAŘI INDIVIDUÁLNÍ



*Pavlína Louženská,
Marketing & Love ZOOT,
členka Klubu TI*

„K Transparency International jsem se poprvé dostala v době, když jsme pro ně v H1.cz tvořili nový web a komunikační strategii. A úplně mě nadchli. Nadšení pro věc v kombinaci s know-how mě přesvědčilo, abych je podporovala i dlouho po odchodu z agentury. Nejen finančně, ale i tím, co umím a dělám. Protože poslat pár stovek měsíčně je snadné jako platit zálohy na plyn, ale snažit se udělat svět aktivně lepší je něco, na co můžete být opravdu hrdí.“

KLUBAŘI TI

KLUBAŘI FIREMNÍ

ROZHOVOR: NA DOTAZY ODPOVÍDÁ PETR JOSEFI,
SENIOR MANAŽER PRÁVNÍCH SLUŽEB A COMPLIANCE OFFICER, T-MOBILE

PROČ JSTE SE ROZHODLI PODPOROVAT TRANSPARENCY INTERNATIONAL?

Činnost Transparency International dlouhodobě sledujeme. Máme za to, že svou činností znatelně přispívá ke kultivaci prostředí nejen v oblasti věcí veřejných, ale i ve vztahu k čistě podnikatelským aktivitám. Navíc jde o organizaci nadnárodní, která dokáže skloubit znalost českého prostředí se zkušenostmi z mezinárodní spolupráce. Transparency International tudíž vnímáme jako jeden ze zdrojů inspirace při rozvoji našeho vlastního Compliance management systému

a zároveň, jako velký podnikatelský subjekt, cítíme potřebu její aktivity podpořit.

V ČEM VIDÍTE HLAVNÍ PŘÍNOS TRANSPARENCY INTERNATIONAL PRO SPOLEČNOST?

Z celospolečenského hlediska se Transparency International nebojí veřejně pojmenovat problémy těmi správnými slovy a upozornit na ně. Na druhou stranu ale, podle mého osobního poznání, dbá na korektnost sdělení, které veřejnosti přináší. V tomto ohledu je tedy jistou autoritou s působností na veřejné mínění. Z pohledu naší



společnosti pak oceňujeme zejména možnost diskusí a vzájemného předávání zkušeností ve věcech prevence a potírání korupce a podvodného jednání. A samozřejmě nemohu nezmínit pomoc v oblasti osvěty a propagace „čistého“ podnikatelského prostředí, které se nám od Transparency International dostalo například v podobě přednášky jejího ředitele Davida Ondráčky pro naše zaměstnance. ➔

SPOLEČNOST, VE KTERÉ ŽIJEME, VYTVÁŘÍME SAMI VE VZÁJEMNÉ INTERAKCI. DOBROVOLNÁ SPOLEČENSKÁ ODPOVĚDNOST FIREM PŘITOM PODLE MÉHO NÁZORU UKAZUJE, ŽE NE VŠE JE TŘEBA PŘIKAZOVAT ZÁKONY A NAŘÍZENÍMI.

➤ PROČ JE DŮLEŽITÉ PODPOROVAT SPOLEČENSKOU ODPOVĚDNOST FIREM A JAK DLOUHO SE T-MOBILE TÍMTO PŘÍSTUPEM ŘÍDÍ?

Jako každý jiný subjekt, i T-Mobile vědomě či nevědomě ovlivňuje okolní svět. Jsme si toho dobře vědomi, a proto se snažíme, aby naše ekologická stopa byla co nejmenší a ta „společenská“ co možná nejvíce kultivovaná a kultivující. K odpovědnosti vůči okolnímu světu se tedy snažíme vést i naše zaměstnance, zákazníky nebo třeba obchodní partnery.

Společnost, ve které žijeme, vytváříme sami ve vzájemné interakci. Dobrovolná společenská odpovědnost firem přitom podle mého názoru ukazuje, že ne vše je třeba přikazovat zákony a nařízeními.

Mnohem lepší a svobodnější je sám za sebe rozhodnout a podpořit věci, jež mají smysl. Tento přístup přitom T-Mobile aplikuje již řadu let, o čemž svědčí řada interních i externích projektů, které podporuje.

V RÁMCI SPOLEČENSKÉ ODPOVĚDNOSTI PODPORUJE T-MOBILE I DALŠÍ PROJEKTY. MÁ NĚJAKÉ PRIORITY?

T-Mobile se zapojil do největší světové iniciativy společenské odpovědnosti a udržitelného podnikání pod záštitou OSN – UN Global Compact – a rozhodl se tak sjednotit své poslání i každodenní činnosti s deseti obecně přijímanými principy společenské odpovědnosti v oblasti lidských práv, pracovních podmínek, životního prostředí a boje proti

korupci. Spolu s diverzitou jsou právě tyto oblasti pro nás prioritní. V rámci lokální CSR strategie se snažíme pomáhat dlouhodobě, komplexně a smysluplně. Mezi naše největší projekty patří T-Mobile Rozjezdy podporující drobné začínající podnikatele a grantové řízení MLUVME SPOLU určené pro menší neziskové organizace působící v místních komunitách. Do CSR aktivit pravidelně zapojujeme i naše zaměstnance. Máme dobrovolnický program Den pro dobrý skutek, volíme Dobrovolníka roku, pořádáme sbírku Pomáhejme přiběhům pro lidi z bezprostředního okolí našich zaměstnanců, kteří se ocitli v těžké životní situaci, a naši kolegové sdílejí své znalosti a zkušenosti s neziskovým sektorem v rámci Akademie Fondu T-Mobile. Jakožto technologická firma se také snažíme pomáhat na svět chytrým řešením a společensky prospěšným aplikacím.

VÍCE O T-MOBILE

Společnost T-Mobile Czech Republic působí na českém trhu od roku 1996, od roku 2002 je součástí mezinárodní telekomunikační skupiny Deutsche Telekom. K 31. březnu 2015 společnost obsluhovala téměř 6 milionů mobilních zákazníků, a zůstává tak jedničkou na českém mobilním trhu. T-Mobile je integrovaným operátorem: vedle mobilních a fixních telekomunikačních služeb nabízí i široké portfolio IT služeb a řešení systémové integrace pod značkami T-Systems a GTS pro firemní zákazníky a veřejnou správu.

www.transparency.cz



TRANSPARENCY
INTERNATIONAL

Česká
republika



Klub
Transparency
International

